

Bestuursrapportage II 2022 van de gemeente Goirle

Inleiding

In de Financiële Verordening gemeente Goirle heeft de raad bepaald op welke wijze hij tussentijds geïnformeerd wil worden door het college. In de tussenrapportages lichten we afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van programma's en investeringskredieten in de begroting groter dan € 25.000 toe (art. 6). Bij de behandeling van de tussentijdse rapportages in de raad doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten (art. 5).

Met deze tweede bestuursrapportage vervolgen we de Planning & Control (P&C)-cyclus van 2022. Voor deze rapportage hanteerden we de peildatum van 1 september 2022. Waar mogelijk is de gepresenteerde informatie verder geactualiseerd. Deze bestuursrapportage ligt ter besluitvorming voor in de decemberraad. We realiseren ons dat die timing ervoor zorgt dat bijsturen door de raad op de resultaten uit 2022 niet meer mogelijk is. Daarmee voorziet deze rapportage niet volledig in de behoefte van de raad. De huidige timing van de rapportage heeft te maken met een aantal zaken:

- De ambtelijke inzet voor de wettelijk verplichte taken en P&C producten (jaarstukken en begroting) krijgt voorrang. Daarbovenop speelt dit jaar dat extra ambtelijke ondersteuning nodig is om bestuursakkoord en uitvoeringsprogramma van input te voorzien;
- De huidige, lange bestuurlijke aanlevertijden zorgen ervoor dat een rapportage naar de stand van zaken van 1 september niet eerder dan in de laatste raads cyclus kan worden behandeld. Een eerdere rapportagedatum gedurende de zomerperiode is niet realistisch.

Daardoor vervult de voorliggende bestuursrapportage vooral een rol als instrument om de raad te informeren over afwijkingen op resultaten en om rechtmatigheid te borgen voordat het jaar wordt afgesloten. U bent als raad daardoor vroegtijdig op de hoogte van de verwachtingen over de jaarstukken, die u in het tweede kwartaal 2023 zal ontvangen. Over een verdere optimalisatie waarbij ook aandacht is voor de tussentijdse sturingsbehoefte van de raad gaan we graag met u, via het audit comité, in gesprek.

Beschikbare middelen zijn niet langer onze zorg voor de korte termijn

Daar waar we veronderstelden dat de wereld 'na corona' er onmiddellijk beter uit ging zien, blijkt dat in veel opzichten niet het geval. Sinds februari jl. hebben we er diverse crises (Oekraïne, toestroom vluchtelingen) bijgekregen en de gevolgen zijn o.a. dalende koopkracht, inflatie en stijgende energieprijzen. Dat zorgt ervoor dat we, nog meer dan voorheen, doorlopend moeten herijken en herprioriteren. De impact van al die crises is nog niet in volle omvang helder. We zien dat prijzen nog steeds blijven stijgen en we worden op steeds meer vlakken geconfronteerd met leveranciers die niet kunnen leveren door ontbrekende grondstoffen of personeel. Tegelijkertijd worden de opgaven die we al hadden steeds zwaarder en complexer van aard. Onze inwoners en ondernemers ondergaan daarvan de directe effecten. Als gemeente proberen we hen zoveel mogelijk te ondersteunen. Maar ook wij moeten constant onze bakens verzetten en moeten acteren op steeds weer nieuwe signalen die anticiperen en bijsturing vragen. Ons eigen, reguliere takenpakket staat onder druk vanwege prijsontwikkelingen, schaarste in grondstoffen en steeds vaker ook arbeidsmarktkrapte. Zowel bij onszelf, als bij onze leveranciers en samenwerkingspartners.

Daar waar de afgelopen jaren onze besteedbare euro's een knelpunt vormden, hebben we nu andere problemen die ons afhouden van waar we willen komen. Met de maartbrief kondigde het kabinet Rutte IV extra middelen voor 2022 tot en met 2025 aan. Deze kwamen voort uit het regeerakkoord dat begin 2022, nog voordat de diverse crises zich openbaarden, werd opgesteld. In de Meicirculaire 2022 werden die middelen ook toegekend. Bovendien werd met de Septembercirculaire 2022 de terugval in inkomsten van het 'ravijnjaar' afgevlakt. Ons financieel meerjarenperspectief ziet er daardoor momenteel prima uit. Het lastige is dat, vanwege de hiervoor geschetste crises, geld alleen geen oplossing meer biedt voor de ambities, opgaven en taken waarvoor we aan de lat staan. Het leidt ertoe dat we ook weer in deze bestuursrapportage een groot aantal 'winstwaarschuwingen' hebben opgenomen die hun oorsprong vinden in actuele ontwikkelingen.

Organisatie onder druk

De veelheid aan taken en nieuwe opgaves leggen een behoorlijke druk op de organisatie. Dat is al langere tijd zo, maar in 2022 hebben zich nieuwe opgaves aangediend die (deels) niet voorzien waren. Voor een deel wordt er personeel ingehuurd om deze nieuwe taken op te vangen of om vaste medewerkers vrij te maken van hun reguliere taken. Vaak betekent het ook dat van de vaste medewerkers extra inzet wordt gevraagd op kleine en grotere taken. In combinatie met een gespannen arbeidsmarkt en een flink hoger ziekteverzuim is geen of minder invulling gegeven aan een aantal voornemens voor 2022. Voor het sociale en fysieke domein is daar al een aantal keer melding van gemaakt in deze rapportage. Het heeft ook gevolgen voor de verbetertrajecten in de interne bedrijfsvoering en de gewenste verbeterlagen in de primaire processen en de dienstverlening. Bijvoorbeeld gaat het dan om de nieuwe arbeidsmarktstrategie voor het gericht werven van nieuw personeel. Ook staat de kwaliteit van Planning & Control-producties onder druk en zijn we nog niet toegekomen aan de beoogde doorontwikkeling daarvan. Deze verbetertrajecten moeten ons sterker en weerbaarder maken, maar daar is nu onvoldoende capaciteit voor beschikbaar.

Voortgang van de bezuinigingen uit het dekkingsplan 2020 en 2021

Met het vaststellen van een dekkingsplan bij de begroting 2020 en 2021 heeft uw raad een omvangrijk pakket aan bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. Vorig jaar heeft uw raad voor een groot aantal van die bezuinigingen décharge verleend, vanwege realisatie of omdat bezuinigingen niet realiseerbaar bleken te zijn. Sindsdien hielden we u op de hoogte van de voortgang van de nog te realiseren bezuinigingen in de P&C-producten. Met deze bestuursrapportage rapporteren we voor de laatste keer over de drie nog resterende taakstellingen van destijds en vragen we u décharge te verlenen.

Voor de taakstelling op het Sociaal Domein ('Kostenbeheersing door sturing Sociaal Domein') zijn we verheugd u te kunnen melden dat deze inmiddels structureel en realistisch in de meerjarenbegroting is verwerkt. We vragen we u décharge vanwege realisatie: de begrote uitgaven konden met € 775.000 per jaar worden verlaagd dankzij een beter inzicht en getroffen beheersmaatregelen. Voor de taakstelling om inkomsten te genereren met opbrengsten uit windmolens en zonneparken vragen we décharge omdat realisatie niet mogelijk is op basis van beleidskeuzes en beperking in de technische mogelijkheden van het net. Tot slot geldt voor de taakstelling op bedrijfsvoering/formatie dat deze niet realiseerbaar is vanwege het feit dat deze niet verenigbaar is met de benodigde formatie-uitbreiding en organisatieontwikkeling.

Financiële positie

Het voordelige saldo van de primaire begroting 2022 werd met de Septembercirculaire 2021 en de Decembercirculaire 2021 flink naar boven bijgesteld. Met de 1e bestuursrapportage legden we de raad een aantal bijstuvingsvoorstellen voor, waardoor het begroot exploitatieresultaat voor 2022 nog steeds ruim boven de miljoen euro bleef. De voorliggende bestuursrapportage geeft ook een voordeel, waardoor we uiteindelijk een rekeningresultaat prognosticeren van € 3.692.193. Dit voordeel wordt grotendeels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen. Deze openbaarden zich op een moment waarop het doen van voorstellen voor inzet van deze middelen in 2022 nauwelijks nog mogelijk was.

In onderstaande tabel zetten we de cijfers op een rij:

Ontwikkeling exploitatieresultaat	2022
Primaire begroting 2022	€ 794.531
Septembercirculaire 2021	€ 387.662
Saldo begroting voor Burap 1-2022	€ 1.182.193
Bijstelling exploitatie n.a.v. Burap 1-2022	€ -40.000
Begroot exploitatieresultaat na Burap 1-2022	€ 1.142.193
Bijstelling exploitatie n.a.v. Burap 2-2022	€ 2.550.000
Begroot exploitatieresultaat na Burap 2-2022	€ 3.692.193

De aanvullende inkomsten uit de algemene uitkering (Mei- en Septembercirculaire 2022) van € 3.218.000 en het voordeel op jeugdzorg van € 1.591.000 veroorzaken het grootste voordeel in deze bestuursrapportage. Daarnaast zijn er ook nadelen die het saldo weer verlagen. In het boekwerk vindt u de details van de mutaties binnen de programma's. Hieronder lichten we op hoofdlijnen de belangrijkste oorzaken per programma toe.

Binnen Programma 1 Inwoner hebben we te maken met forse financiële meevallers op Jeugd: de afrekening over 2021 viel nog eens 4 ton voordeliger uit dan eerder meegerekend. Daarnaast zorgt Jeugd, in combinatie met de nieuwe wet woonplaatsbeginsel én met het feit dat we in Goirle een grote woonvoorziening hebben nog eens voor een -deels structureel- voordeel van 1,2 miljoen euro in 2022. Daarmee realiseren we de bestaande taakstelling op het Sociaal Domein. Omdat we de werkdruk en wachtlijsten binnen het Sociaal Domein zien oplopen, stellen we ook voor extra budget ter beschikking te stellen. We zien ook een voordeel op huishoudelijke ondersteuning door scherper indiceren en nieuwe contracten, maar ook door het oplopen van wachtlijsten omdat de vraag de beschikbare capaciteit bij zorgleveranciers overschrijdt. Verder wordt alles uitgevoerd zoals voorzien en opgenomen in begroting.

Bij Programma 2 Leefomgeving zien we vooral financiële bijstelling vanwege prijsontwikkelingen en de noodzaak om achterstanden weg te werken met, mits beschikbaar, externe inhuur. Daarnaast is binnen dit programma sprake van beschikbaar stellen van budget om uitvoering te kunnen geven aan de Omgevingswet, de Wet kwaliteitsborging bouw, de energietransitie en Boa-inzet. In de algemene uitkering waren daarvoor geoordeelde middelen opgenomen.

Voor Programma 3 Bedrijvigheid geldt dat vanwege personele knelpunten geen advies- en onderzoeks werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Het daarvoor begrote budget valt vrij.

Het vertrek van het vorige college en het aantreden van het nieuwe college zorgt ervoor dat binnen Programma 4 Bestuur en Organisatie een bijstelling van de ramingen moeten plaatsvinden. Dit betreft een incidenteel nadeel dat is bedoeld voor stortingen in de voorziening wachtgeld, pensioenen voor (oud) bestuurders en de verplichtingen voor een tweetal outplacementtrajecten. Het geplande klanttevredenheidsonderzoek schuift een jaar door.

Tot slot zorgen binnen Programma 5 Algemene Dekkingsmiddelen en Overhead de Mei- en Septembercirculaire 2022 voor miljoenen extra inkomsten, ook voor het lopende dienstjaar. Een deel van die inkomsten wordt 'budgetneutraal' verwerkt omdat er specifieke taken tegenover staan. Dat betekent dat we behalve de inkomsten, ook rekening houden met de extra uitgaven op de betreffende thema's. We hebben scherper zicht op onze OZB-opbrengsten voor dit jaar, waardoor we in 2022 een voordelig effect zien van € 150.000. Vanwege arbeidsmarktkrapte, werkdruk en grondstoffenschaarste blijft ons beoogde investeringstempo achter op de planning. Dat leidt tot een voordeel op de begrote

kapitaallasten in 2022. Tot slot vallen nog verplichtingen uit 2021 vrij in het resultaat en herstellen we de eerder onterecht geormerkte middelen.

Leeswijzer

Deze bestuursrapportage volgt de programma- en thema-indeling zoals de raad deze vaststelde aan het begin van de vorige raadsperiode. In de 'Financiële verordening gemeente Goirle 2019', art. 6.1 legden we vast dat het college afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van programma's en investeringskredieten in de begroting, groter dan € 25.000 op programmaniveau toelicht. In deze bestuursrapportage geven we die toelichting op themaniveau. De afwijkingen kunnen structureel of incidenteel zijn, dit geven we met een S of een I aan.

De autorisatie van baten en lasten (financiële verordening art. 5.1) en daardoor ook het doen van voorstellen tot het bijstellen van beleid of budgetten aan baten en lasten (financiële verordening art. 5.2) vindt plaats op themaniveau. Om die reden schetsen wij u in deze rapportage per thema de beleidsmatige afwijkingen onder het kopje 'beleidsafwijkingen'. We doen voorstellen tot bijsturing ten aanzien van beleid en budgetten bij het kopje 'Voorstellen voor bijsturen'. Financiële nadelen presenteren we in de tabellen als een negatief bedrag, voordelen als een positief bedrag. Voorzien we wel een financiële afwijking, maar is dat nog geen reden voor bijsturing, dan melden we dit onder 'Kansen en risico's'.

Bij de beoordeling van de financiële afwijkingen is de 'Regeling budgetbeheer gemeente Goirle 2020' toegepast. Dat betekent dat we kleine over- of onderschrijdingen zoveel mogelijk binnen de thema's en taakvelden compenseren. Tot slot rapporteren we in deze bestuursrapportage over de actuele stand van zaken van de nog te realiseren, ingeboekte bezuinigingsmaatregelen.

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Leeswijzer.....	6
Inhoudsopgave.....	7
Programma 1 Inwoner.....	8
Thema 1.1 Preventie.....	8
Thema 1.2 Onderwijs.....	9
Thema 1.3 Zorg en activering.....	10
Financiële gevolgen.....	14
Programma 2 Leefomgeving.....	15
Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik.....	15
Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen.....	17
Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving.....	19
Financiële gevolgen.....	20
Programma 3 Bedrijvigheid.....	21
Thema 3.1 Bedrijvigheid.....	21
Financiële gevolgen.....	22
Programma 4 Bestuur en organisatie.....	23
Thema 4.1 Bestuur.....	23
Thema 4.2 Dienstverlening.....	23
Financiële gevolgen.....	24
Algemene dekkingsmiddelen en Overhead.....	25
Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen.....	25
Thema 5.2 Overhead.....	27
Financiële gevolgen.....	29
Financiële positie.....	30
Bezuinigingen.....	31

Programma 1 Inwoner

Thema 1.1 Preventie

Beleidsafwijkingen

Actieve subsidiewerving

Om onze ambities waar te kunnen maken en aan te sluiten bij landelijke trends gaan we nog meer dan voorheen subsidiemogelijkheden van o.a. het Rijk en de provincie benutten. De subsidiemogelijkheden worden beschikbaar gesteld om actuele maatschappelijke onderwerpen aan te pakken. Deze onderwerpen zijn vaak landelijke trends die ook aansluiten bij de ambities van de gemeente Goirle. We laten het aanpakken van onderwerpen nu vaker leiden door de momenten waarop hiervoor een subsidiemogelijkheid is. Binnen de bestaande begroting vinden we ruimte om hier uitvoering aan te geven. Deze ruimte is ontstaan doordat we een aantal subsidies hebben geworven, dit is zichtbaar in het budgetbeleid en uitvoering van samenkracht en participatie binnen het taakveld.

Door pro-actiever naar subsidiemogelijkheden te zoeken en op tijd subsidies aan te vragen genereren we inkomsten. Om nog meer uitvoering te kunnen geven aan subsidie- en fondsenwerving dragen we bij aan de visie van uw raad om de uitgaven af te vlakken. Om dit nog beter uit te kunnen voeren is specialistische kennis van derden nodig. Binnen de bestaande begroting vinden we ruimte om hier invulling aan te geven.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.1 Preventie</i>	-831	
1.1.1	Project grip op sociaal domein (onderdeel van programma sociaal domein)	-93	I
1.1.2	Overhevelen taakstelling naar thema 1.3	-775	S
1.1.3	Specifieke uitkering sport, BTW	26	I
	Overige mutaties lager dan € 25.000	11	I

1.1.1 Project grip op sociaal domein

Het *project grip* op sociaal domein is de voorloper van en inmiddels onderdeel van het *programma grip* op sociaal domein. Het project is in twee fasen opgedeeld, de eerste fase 1A heeft resultaten opgeleverd en de 2e fase zal eind 2022 haar resultaten opleveren. Deze resultaten geven uw raad keuzemogelijkheden om afvlakking van de uitgaven te realiseren. De gemaakte kosten leiden tot een nadeel op dit thema van € 93.000. Voorstel is dit te dekken ten laste van de reserve Sociaal Domein.

1.1.2 Taakstelling 'Kostenbeheersing door sturing Sociaal Domein' (dekkingsplan 2020)

Met het dekkingsplan 2020-2022 stelde de raad bij de begrotingsbehandeling van de begroting 2020 een taakstelling voor het Sociaal Domein vast ter grootte van € 775.000 structureel. Vanwege het op dat moment ontbreken van concrete invullingsmaatregelen werd deze voorlopig financieel verwerkt binnen thema 1.1. Inmiddels is duidelijk op welke wijze realisatie mogelijk is. Omdat die mogelijkheid zich binnen thema 1.3 voordoet verschuift de taakstelling van thema 1.1 naar thema 1.3. Daar wordt de invulling nader toegelicht.

1.1.3 Specifieke uitkering (Spuk) sport, BTW

Sinds 2019 kunnen gemeenten de BTW die in rekening wordt gebracht voor investeringen niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren kunnen gemeente dit jaar gebruik maken van een regeling specifieke uitkering stimulering sport (Spuk BTW). De gemeente Goirle maakt gebruik van deze regeling en heeft de definitieve afrekening 2020 ontvangen. Dit leidt tot een voordelig effect van € 26.000.

Kansen en risico's

Niet van toepassing.

Thema 1.2 Onderwijs

Beleidsafwijkingen

Niet van toepassing.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.2 Onderwijs</i>	-14	
1.2.1	Leerlingenvervoer Oekraïne	-14	I

1.2.1 Leerlingenvervoer Oekraïne

In de Septembercirculaire hebben we geld ontvangen voor het leerlingenvervoer van Oekraïense kinderen. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven op het thema waar deze horen.

Kansen en risico's

Peuteropvang

Voor het bieden van vroegschoolse educatie aan Oekraïense peuters gaan gemeenten (vanaf 2023) extra middelen ontvangen. Het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Welzijn heeft ons laten weten dat de middelen niet worden toegevoegd aan de onderwijs achterstandenbeleid specifieke uitkering; er wordt een aparte specifieke uitkering opgesteld. Naar verwachting wordt de nieuwe regeling eind 2022 bekend gemaakt.

Thema 1.3 Zorg en activering

Beleidsafwijkingen

Verbinden van wonen en zorg

De regionale woon-zorg analyse wordt doorvertaald in een (regionale) Woon-zorg visie. Voor Goirle is ook een lokale woon-zorg visie nodig om de juiste koers te bepalen. Door ondercapaciteit en krapte op de arbeidsmarkt stellen we de lokale woon-zorg visie niet in 2022 op. In de begroting van 2023 nemen we middelen op om hier uitvoering aan te geven.

Zie voor krapte op de woningmarkt programma 2, leefomgeving thema 2.1 "Slim omgaan met ruimte".

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.3 Zorg en activering</i>		
		435	
1.3.1	Schuldhelpverlening	46	I
1.3.2	Meedoenregeling volwassenen	20	I
1.3.3	Regionale jeugdhulp 2022	1200	I
	Realisatie taakstelling sociaal domein	-280	S
	Realisatie taakstelling sociaal domein	-495	I
	Overhevelen taakstelling van thema 1.1	775	S
1.3.4	Lokale jeugdzorg	50	I
1.3.5	Regionale Jeugdzorg 2021	391	I
1.3.6	Werkdruk sociaal domein inzet budget jeugdzorg	-168	I
	Werkdruk sociaal domein	-155	I
	Werkdruk sociaal domein corona gerelateerd	-90	I
1.3.7	Bijzondere bijstand	-53	I
	Bijzondere bijstand energie toeslag	-1.043	I
1.3.8	Huishoudelijke ondersteuning	100	I
1.3.9	Eigen bijdrage CAK, sociale uitkeringen huishoudelijke verzorging	30	I
1.3.10	Sociale werkvoorziening	-138	I
1.3.11	Persoonsgebonden budgetten	258	I
1.3.12	Participatie	-20	I
1.3.13	Begeleiding statushouders	-55	I
1.3.14	Woonvoorzieningen	36	I
	Overige mutaties lager dan € 25.000	26	I

1.3.1 Schuldhelpverlening

In 2022 zien we een afname van het aantal trajecten en duur van trajecten bij de Kredietbank. Dit komt onder andere doordat we inwoners eerder bereiken door de aanpak vroegsignalering en de proactieve aanpak bij de inwoners die gebruik maken van de energietoeslag. Daarnaast zien we dat het aantal ondernemers met schulden minder is dan werd verwacht. We verlagen het budget, dat leidt tot een voordelig effect van € 46.000 op dit thema. We blijven in onze aanpak alert op het bereiken van inwoners met een financiële problemen in een zo vroeg mogelijk stadium.

1.3.2 Meedoenregeling

Het aantal aanvragen meedoenregeling is lager dan verwacht. We wijzen inwoners op de regeling en

dit blijven we doen. Ook benutten we kansen door bijvoorbeeld inwoners die gebruik maken van de energietoeslag te wijzen op onze overige minimaregelingen. We stellen voor het budget met € 20.000 voordelig bij te stellen.

1.3.3 Regionale jeugdhulp 2022

Binnen gemeente Goirle hebben we een sterke gemeentelijke toegang met diverse expertises in het complexe jeugdveld. Dit maakt dat we inzet van dure jeugdzorg waar mogelijk voorkomen.

De prognose van de jeugdhulpkosten laat voor het jaar 2022 voor onze gemeente een positief beeld zien. Op dit moment is de verwachting dat we ruim onder de begrote jeugdhulpkosten uitkomen. Een van de voornaamste redenen is dat er een nieuwe wet woonplaatsbeginsel van kracht is. Omdat we binnen onze gemeente een grote woonvoorziening hebben (Sterk Huis), waarvoor we als gemeente nu niet meer volledig financieel verantwoordelijk zijn, geven we minder uit. Op dit moment dalen ook de kosten op het gebied van landelijke zorg. Dit is vaak hoog-complexe zorg.

We voorzien voor 2022 een totaal voordeel van € 1.200.000. De landelijke zorg voor de gemeente Goirle daalt, het verblijf pleegzorg daalt en het woonplaatsbeginsel is voor de gemeente Goirle voordelig. Een deel kunnen we toe rekenen aan de ingezette beheersmaatregelen en merken we aan als structureel effect. Daarom verwerken we van een voordeel € 280.000 structureel op de nog openstaande taakstelling. Ook verwerken we een deel als incidenteel op de openstaande taakstelling, te weten € 495.000. Het resterende voordeel leidt tot een netto voordeel op dit thema van € 425.000 en komt ten gunste van de exploitatie.

Daarmee is ook structurele realisatie van de taakstelling Sociaal Domein vanaf 2022 een feit. In de begroting 2023 is immers de taakstelling voor een bedrag van € 495.000 structureel ingevuld. Samen met de aanvullende structurele component van € 280.000 uit deze bestuursrapportage maakt dat het te realiseren bedrag van € 775.000. Daarom vragen we met deze bestuursrapportage décharge wegens structurele realisatie.

1.3.4 Lokale jeugdzorg

In de lokale jeugdzorg komen kinderen terecht die een maatwerkoplossing nodig hebben. Zij kunnen, vanwege de complexiteit van de zorgvraag, niet in het aanbod van de regionale jeugdzorg terecht. Door inzet van ons lokale jeugdteam op normaliseren en afschalen zijn de uitgaven lager en stellen wij het budget voordelig met € 50.000 bij.

1.3.5 Regionale jeugdhulp 2021

De afrekening van de regionale jeugdhulp 2021 is voordeliger dan we bij de jaarrekening 2021 verwachtten. Bij het vaststellen van de jaarrekening is rekening gehouden met een voordeel van € 800.000. Het uiteindelijke voordeel van begroting ten opzichte van werkelijkheid is € 1.191.000. De oorzaak hiervan is dat in 2021 weinig gebruik is gemaakt van landelijke zorg (hoog specialistische zware zorg) en er minder dure trajecten zijn ingezet voor jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dit betekent dat we nog een voordeel van € 391.000 verwerken. Dit voordeel willen we inzetten voor het verlagen van de oplopende wachttijden jeugdzorg en inzetten voor tijdelijke capaciteitsuitbreiding bij klantmanagers Jeugd.

1.3.6 Werkdruk sociaal domein

Het huidige jaar kenmerkt zich door een uitzonderlijke werkdruk en daarmee wachttijden in het Sociaal Domein. Dit heeft verschillende redenen, zoals de nasleep van Corona zoals al in Burap I vermeld, capaciteitsproblemen in een krappe arbeidsmarkt, de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne en het uitstel van de ingangsdatum van de regionale contracten voor Jeugd en Wmo-begeleiding en Beschermd Wonen. Om in te lopen op de wachttijd om onze kwetsbare inwoners tijdig te kunnen ondersteunen zetten we tijdelijk extra capaciteit in. We kunnen deze uitgave binnen bestaande

budgetten opvangen en zetten ook een deel van de corona reserve, zijnde € 90.000, in. Wij willen u raad hierbij informeren over de uitgaven die hiervoor nodig zijn.

1.3.7 Bijzondere bijstand

De gemeente Goirle heeft een taakstelling heeft voor het huisvesten van vergunninghouders. Hierdoor is meer bijzondere bijstand voor inrichtingskosten en voor de kosten van de eerste huurbetaling verstrekt. Daarnaast heeft de gemeente Goirle personen gehuisvest die uitstromen uit een vorm van beschermd wonen. In (bijna) alle gevallen is sprake van een beschermingsbewind. Hierdoor is meer bijzondere bijstand verstrekt voor de kosten van bewindvoering. Het gaat daarbij om structurele kosten, welke we ook in 2023 verwachten. In burap 2023-1 hebben we meer duidelijkheid en informeren wij uw raad. In 2022 overschrijden we het budget voor bijzondere bijstand € 83.000. Omdat we ook een toename van het aantal aflossingen bijzondere bijstand zien ter grootte van € 30.000, stellen we voor het budget met per saldo € 53.000 te verhogen.

In 2022 heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor energie-armoede. Deze middelen zijn via de algemene uitkering aan de gemeente Goirle toegekend. Binnen dit thema nemen we de daarbij behorende uitgaven op in het budget bijzondere bijstand energietoeslag voor een bedrag van € 1.043.000.

1.3.8 Huishoudelijke ondersteuning

Sinds een jaar zijn we scherper zijn gaan indiceren. Bovendien is er vanaf 1 juli nieuw beleid en is er een nieuw contract ingevoerd. We hebben daardoor naar verwachting minder uitgaven voor huishoudelijke ondersteuning. Daarnaast zijn er wachtlijsten bij de zorgaanbieders, waardoor de geïndiceerde ondersteuning niet direct of niet volledig geleverd kan worden. Met name sinds de zomervakantie hebben de wachtlijsten een meer structureel karakter als gevolg van een groot tekort aan huishoudelijke hulpen. Uiteraard voeren wij scherpe gesprekken met de zorgaanbieders om de kwaliteit en kwantiteit zo goed mogelijk te borgen. Wij ramen het budget af met € 100.000.

1.3.9 Eigen bijdragen voorzieningen Wmo

Voor het gebruik van een Wmo voorziening wordt een eigen bijdrage geïnd door het CAK. Door o.a. het groter aantal gebruikers van huishoudelijke ondersteuning, zijn de inkomsten uit de eigen bijdrage ook hoger. Het verschil van €30.000 ramen we bij.

1.3.10 Sociale werkvoorziening

In de algemene uitkering zijn middelen voor de sociale werkvoorziening beschikbaar gesteld, deze zijn voor de Diamantgroep bestemd € 138.000. Binnen dit thema nemen we de daarbij behorende uitgaven op.

1.3.11 Persoonsgebonden budgetten

De beheersmaatregel strenger aan de poort, denk hierbij aan strikter toepassen criteria PGB, heeft effect. De tussentijdse prognose van de sociale verzekeringsbank laat een voordeel op de persoonsgebonden budgetten (PGB) zien. In de begroting 2023 hebben wij een structureel voordeel op dit budget verwerkt en nu voor 2022 stellen wij het budget PGB met € 258.000 voordelig bij.

1.3.12 Participatie

In de algemene uitkering hebben we middelen ontvangen voor participatie. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven, zijnde € 20.000, op het thema waar deze horen.

1.3.13 Begeleiding statushouders

In de algemene uitkering hebben we middelen ontvangen voor begeleiding statushouders. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven, zijnde € 55.000, op het thema waar deze horen.

1.3.14 Woonvoorzieningen

Bij de verstrekking van woonvoorzieningen zien we een daling in het aantal aanvragen en een toename in het aantal terugvorderingen. Dit leidt tot een voordeel op het budget van € 36.000.

Kansen en risico's

Regiovervoer

De vervoerder voor het Regiovervoer heeft capaciteitsproblemen. Wmo reizigers die aangewezen zijn op het Regiovervoer en daarvan vanwege capaciteitsproblemen geen gebruik kunnen maken doen mogelijk een beroep op een individuele maatwerkoplossing. Daardoor kunnen de kosten toenemen.

Huishoudelijke ondersteuning

Hoe langer de krapte op de arbeidsmarkt aanhoudt, hoe meer deze dienstverlening onder druk komt te staan. Dit kan extra belasting van mantelzorgers betekenen doordat zij meer moeten opvangen.

Regionale inkoop Wmo-begeleiding

Aanvullend op het vastgestelde taakbudget met contractpartner zijn afspraken gemaakt over transformatiekosten. In 2023 betekent dit dat we € 150.000 moeten reserveren. In de begroting 2023 hebben we hier nog geen rekening gehouden. We komen hierop terug in de eerste burap 2023.

Financiële gevolgen

We herhalen hier in tabelvorm alle financiële mutaties van dit programma. Ook ziet u hier eventuele dekkingen uit reserves en voorzieningen. Onderaan ziet u wat het netto-effect is van de mutaties op dit programma.

1 Inwoner		2022	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.1 Preventie</i>	-831	
1.1.1	Project grip op sociaal domein (onderdeel van programma sociaal domein)	-93	I
1.1.2	Overhevelen taakstelling naar thema 1.3	-775	S
1.1.3	Specifieke uitkering sport, BTW	26	I
	Overige mutaties lager dan € 25.000	11	I
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.2 Onderwijs</i>	-14	
1.2.1	Leerlingenvervoer Oekraïne	-14	I
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 1.3 Zorg en activering</i>	435	
1.3.1	Schuldhelpverlening	46	I
1.3.2	Meedoenregeling volwassenen	20	I
1.3.3	Regionale jeugdhulp 2022	1200	I
	Realisatie taakstelling sociaal domein	-280	S
	Realisatie taakstelling sociaal domein	-495	I
	Overhevelen taakstelling van thema 1.1	775	S
1.3.4	Lokale jeugdzorg	50	I
1.3.5	Regionale Jeugdzorg 2021	391	I
1.3.6	Werkdruk sociaal domein inzet budget jeugdzorg	-168	I
	Werkdruk sociaal domein	-155	I
	Werkdruk sociaal domein corona gerelateerd	-90	I
1.3.7	Bijzondere bijstand	-53	I
	Bijzondere bijstand energie toeslag	-1.043	I
1.3.8	Huishoudelijke ondersteuning	100	I
1.3.9	Eigen bijdrage CAK, sociale uitkeringen huishoudelijke verzorging	30	I
1.3.10	Sociale werkvoorziening	-138	I
1.3.11	Persoonsgebonden budgetten	258	I
1.3.12	Participatie	-20	I
1.3.13	Begeleiding statushouders	-55	I
1.3.14	Woonvoorzieningen	36	I
	Overige mutaties lager dan € 25.000	26	I
Totaal Programma 1 Inwoner		-410	
Mutatie reserves			
1.1.1	Reserve sociaal domein tbv project grip sociaal domein	93	I
1.3.6	Reserve coronamiddelen, werkdruk sociaal domein	90	I
Totaal mutatie reserves		183	
Totaal 1 Inwoner - na dekking		-227	

Programma 2 Leefomgeving

Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik

Beleidsafwijkingen

Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Midden en West Brabant

Doordat er in 2022 minder vergunningen zijn aangevraagd starten we onder vergunningen een traject om de agrarische inrichtingen die niet meer actief zijn te inventariseren. Ook inventariseren we de inrichtingen waar structureel minder dieren worden gehouden. Op deze wijze verkrijgen we een beter beeld van de agrarische inrichtingen. Dit is budgetneutraal.

Vergunningverlening

Door corona, personele wisselingen en krapte op de arbeidsmarkt is een achterstand ontstaan bij vergunningverlening op het gebied van bouwen, APV en bijzonder wetten. We hebben daarom onze werkzaamheden aan een extern bureau moeten uitbesteden.

Civiele werkzaamheden

De uitvoering van de civiele werkzaamheden loopt achter op planning, door krapte op de arbeidsmarkt bij aannemers in de civiele sector en lange levertijden van materialen en grondstoffen. De financiële effecten zijn verwerkt in programma 5.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik</i>	-565	
2.1.1	Vergunningverlening	-157	I
2.1.2	Openbare ruimte	-86	I
2.1.3	Onderhoud bomen	-18	I
2.1.4	Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR)	-50	I
2.1.5	Glasvezel	22	I
2.1.6	Omgevingswet	-237	I
2.1.7	Wet kwaliteitsborging bouw	-39	I

2.1.1 Vergunningverlening

De achterstand bij vergunningverlening werken we weg met behulp van een extern bureau. De kosten hiervan zijn € 180.000. Het huidige budget is ontoereikend om deze kosten op te vangen. We verhogen het budget met € 157.000.

2.1.2 Openbare ruimte

Door areaal uitbreidingen en brandstofstijgingen is het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte het afgelopen jaar fors toegenomen. De nadelige bijstelling van het budget straatreiniging € 16.000 en groenonderhoud € 70.000 kan worden gedekt uit de in de begroting 2022 opgenomen stelpost voor toekomstige prijsontwikkelingen.

2.1.3 Onderhoud bomen

Volgens de boomveiligheidscontrole (BVC) zijn we verplicht het onderhoud op de bomen in de gemeente Goirle goed uit te voeren. De onderhoudskosten op de bomen zijn hoger dan verwacht door prijsontwikkelingen. Dit betekent dat het huidige budget niet toereikend is, we stellen het met € 18.000 bij.

2.1.4 Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR)

Het huidige IBOR (integraal beheerplan openbare ruimte) is verouderd. De destijds gemaakte keuzes sluiten niet meer aan bij de huidige tijdgeest. Op dit moment loopt de meervoudige onderhandse aanbesteding voor een nieuw IBOR (integraal beheerplan openbare ruimte). Zodra de huidige aanbesteding leidt tot een positief resultaat gaan we aan de slag met inwoners, ondernemers en u als raad om te komen tot een nieuw beeld over de Goirlese openbare ruimte. We verwachtten eerder de kosten voor het IBOR binnen bestaande budgetten te kunnen opvangen, helaas maken prijsontwikkelingen dit niet meer mogelijk. We vragen een budget van € 50.000 aan.

2.1.5 Glasvezel

Op basis van de nieuwe overeenkomst voor de aanleg van glasvezel in Goirle stellen wij het budget met € 22.000 bij.

2.1.6 Omgevingswet

In de Septembercirculaire 2022 hebben we geoormerkte middelen ontvangen voor uitvoering van de Omgevingswet. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven op het thema waar deze horen. Bij het opstellen van de begroting verwachtten we echter dat de uitkering pas voor 2023 zou worden toegekend. We sorteerden daarop voor en namen middelen op voor de jaren 2023, 2024 en 2025. Omdat de middelen, zijnde € 237.000, nu al voor 2022 ter beschikking werden gesteld, maar deze naar verwachting niet dit jaar ingezet worden, herstellen we dit bij de 1^e bestuursrapportage 2023.

2.1.7 Wet kwaliteitsborging bouw

In de algemene uitkering hebben we middelen ontvangen voor de wet kwaliteitsborging bouw. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven, zijnde € 39.000, op het thema waar deze horen.

Kansen en risico's

Prijsstijgingen en krapte woningmarkt

Stijgende bouwkosten als gevolg van de stijgende energieprijzen, inflatie en personeelstekorten maken het moeilijker om te bouwen voor specifieke doelgroepen: jongeren, statushouders, sociaal, etc. Daarnaast zijn de ontwikkelingen zoals de vluchtelingenstroom zo intens dat het erg moeilijk is om aan de toenemende vraag te blijven voldoen en tijdig hier op in te kunnen spelen. We onderzoeken of flexwonen voor Goirle mogelijkheden biedt. Er is zowel impact op doelgroepen als op planning en realiseerbaarheid. We zullen bij de herziening (voorjaar 2023) bekijken of de uitgangspunten in de grondexploitatie herijkt gaan worden.

Blus bereikbaarheid van brandkranen in bestaande- en nieuwe woongebieden

Met Brabant Water is een geschil ontstaan over het aanleggen van brandkranen in nieuwe wijken. Het risico bestaat dat de gemeente Goirle deze taak zelf moet gaan uitvoeren met het gevolg dat extra personele capaciteit en budget nodig is.

Stijging energiekosten

Naar verwachting zullen de komende jaren de energiekosten blijven stijgen.

Onderhoudswerkzaamheden openbare ruimte

De gemeente Goirle past kwaliteitsniveau B op haar areaal toe. Het onderhoud wordt uitgevoerd door externe partners. Door krapte op de arbeidsmarkt is personele invulling bij deze partij niet meer vanzelfsprekend, waardoor we merken dat het kwaliteitsniveau onder druk komt staan.

Fietspad Riel - Gilze

Voor de gestegen kosten is in de begroting 2023 aanvullend krediet aangevraagd. Op dit moment wordt er naar alternatieven gekeken voor het tracé, waardoor de kosten mogelijk lager kunnen uitvallen.

Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen

Beleidsafwijkingen

Energietransitie

De globale veranderingen zorgen voor meer energiearmoede. Ook in Goirle. De personele capaciteit voor de energietransitie is vooral op de aanpak van energiearmoede ingezet.

Energie-armoede (pilot)

In juli 2022 zijn we in de gemeente Goirle gestart met een pilot voor het aanpakken van energiearmoede. Deze pilot eindigt naar verwachting in oktober 2022. Gedurende deze pilot zijn kleine energiebesparende maatregelen doorgevoerd in enkele geselecteerde straten. Met de resultaten van de pilot kunnen nieuwe overwegingen gemaakt worden voor de vervolgaanpak van energiearmoede.

Voordat daadwerkelijk een vervolgaanpak wordt geformuleerd, is het van belang om te weten waar energiearmoede zich in de gemeente afspeelt. Hiervoor is externe expertise ingeschakeld om de data-analyse uit te voeren. Daarmee kan de gemeente de vervolgaanpak opstellen, welke breder in de gemeente wordt uitgerold.

Taakstelling 'Opbrengsten windmolens en zonneparken'

'Wind' pakken we regionaal op door deel te nemen aan het publiek ontwikkelbedrijf waar de eerste jaren nog geen sprake zal zijn van winst. Voor 'zon' ontwikkelen we tot 2023 niets en tot 2025 bestaat geen ruimte voor aansluiting van nieuwe zonneparken op het net. Binnen deze bestuursperiode zijn geen aanvullende inkomsten te genereren. We vragen daarom décharge aan voor deze taakstelling.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen</i>	-186	
2.2.1	Energietransitie	-200	
2.2.2	Energie-armoede	-373	
	Compensatie energie-armoede uitkering	373	
2.2.3	Opbrengst plastic, metaalverpakkingen en drinkkartons	-50	
	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	50	
	Overige mutaties kleiner dan € 25.000	14	

2.2.1 Energietransitie

Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Om de uitvoering van het bestaande klimaatbeleid in 2022 te kunnen voortzetten, ontvangen gemeenten in 2022 een overbruggingsbudget. Vanuit de decentralisatie-uitkering uitvoeringskosten klimaatakkoord hebben we voor de energietransitie een bedrag van € 200.000 ontvangen. Dit is opgenomen in de Meicirculaire gemeentefonds 2022. Conform bestendige lijn ramen we de daarbij behorende uitgaven op het thema.

2.2.2 Energie-armoede

Vanuit het Rijk is er € 307.000 ter beschikking gesteld aan de aanpak energiearmoede in Goirle. Daarbij hebben we nog € 66.000 aan middelen ontvangen van het Nationaal Isolatieprogramma. De totale bijdrage vanuit het Rijk komt hiermee op een bedrag van € 373.000. De middelen worden uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering (SPUK) aan alle gemeenten in Nederland om huishoudens die kampen met energiearmoede te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. Conform bestendige lijn ramen we de daarbij behorende uitgaven op het thema.

De middelen die we ontvangen hebben van het Rijk voor de aanpak van energiearmoede en energietransitie benutten we mogelijk in 2022 nog niet in zijn geheel. Het is sterk wenselijk deze middelen voor 2023 beschikbaar te houden door middel van overheveling aan het eind van het jaar.

2.2.3 Opbrengst plastic en metaal verpakkingen en drinkkartons (PMD)

De vergoeding voor de opbrengsten van PMD is verlaagd. Dat leidt tot een nadeel op onze inkomsten van € 50.000. Het effect hiervan is niet zichtbaar in het begrotingssaldo, omdat we de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing hiervoor inzetten.

Kansen en risico's

Afval

Vanaf 1 juli 2022 is de opzet van de milieustraat gewijzigd in een kringloopstraat. Om dit verder vorm te geven, wordt stap voor stap bekeken welke (uitvoerende) maatregelen nodig zijn.

Riolering

Het aanbestedingstraject voor het onderhoud aan rioolgemalen is vertraagd. Een risico hierbij zijn hogere prijsstijgingen voor zowel ad hoc reparaties, als voor het toekomstige onderhoudscontract. Indexatie en inflatie zijn een mogelijk risico voor de toekomstige rioleringskosten. Het effect van toenemende kosten op de tarieven rioolheffing is momenteel nog erg onzeker.

Energietransitie

De hogere energietarieven bieden een extra aanleiding om de energietransitie een impuls te geven. Voor deze impuls is ook personele capaciteit benodigd. Deze capaciteit is niet structureel begroot en lastig te vinden (ook voor inhuur en uitbesteding).

Energiearmoede

De hogere energietarieven leveren voor steeds meer huishoudens een hogere kostenpost op. Het is niet zeker dat iedereen voldoende geholpen kan worden met de rijks gelden.

Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving

Beleidsafwijkingen

Niet van toepassing.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving</i>	-33	
2.3.1	Buitengewoon opsporingsambtenaar (Boa)	-33	I
2.3.2	Inzet coronamiddelen Rijk	-75	I
	Compensatie coronamiddelen Rijk	75	I

2.3.1 *Boa*

In de Septembercirculaire hebben we geormerkt geld ontvangen voor extra Boa-inzet. Conform bestendige lijn verwerken wij deze specifieke uitkering en ramen we de daarbij behorende uitgaven, zijnde € 33.000, op het thema waar deze horen.

2.3.2 *Inzet coronamiddelen Rijk*

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor de extra werkzaamheden die ondernemers moeten uitvoeren in het kader van het coronatoegangsbewijs, zoals het scannen van de QR code. Deze kosten, zijnde € 75.000, worden volledig gedekt uit deze specifieke uitkering.

Kansen en risico's

Brandputten

Voor de aanleg van brandputten verwachten we dat de aanlegkosten door de stijgende grondstofprijzen hoger uitvallen.

Financiële gevolgen

We herhalen hier in tabelvorm alle financiële mutaties van dit programma. Ook ziet u hier eventuele dekkingen uit reserves en voorzieningen. Onderaan ziet u wat het netto-effect is van de mutaties op dit programma.

2 Leefomgeving		2022	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.1 Slim omgaan met ruimtegebruik</i>	-565	
2.1.1	Vergunningverlening	-157	
2.1.2	Openbare ruimte	-86	
2.1.3	Onderhoud bomen	-18	
2.1.4	Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR)	-50	
2.1.5	Glasvezel	22	
2.1.6	Omgevingswet	-237	
2.1.7	Wet kwaliteitsborging bouw	-39	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.2 Verstandig omgaan met natuurlijke bronnen</i>	-186	
2.2.1	Energietransitie	-200	
2.2.2	Energie-armoede	-373	
	Compensatie energie-armoede uitkering	373	
2.2.3	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	50	
	Opbrengst plastic, metaalverpakkingen en drinkkartons	-50	
	Overige mutaties lager dan € 25.000	14	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
	<i>Thema 2.3 Zorg voor veilige leefomgeving</i>	-33	
2.3.1	BOA	-33	
2.3.2	Inzet coronamiddelen Rijk	-75	
	Compensatie coronamiddelen Rijk	75	
Totaal Programma 2 Leefomgeving		-784	
Mutatie reserves			
	Geen mutaties		
Totaal mutatie reserves		0	
Totaal 2 Leefomgeving - na dekking		-784	

Programma 3 Bedrijvigheid

Thema 3.1 Bedrijvigheid

Beleidsafwijkingen

Niet van toepassing.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
Thema 3.1 Bedrijvigheid			35
3.1.1	Advies- en onderzoek	35	I

3.1.1 Advies en onderzoek

Het jaar 2022 stond in het teken van verwerken van overdracht van oude- en het opstarten van het nieuwe team economie (beleidsmedewerker en bedrijvencontactfunctionaris). Samen met het oppakken en afronden van de lopende dossiers heeft dit er voor gezorgd dat er geen advies- en onderzoeksopdrachten zijn uitgezet in 2022. Het daarvoor begrote budget is bijgesteld met € 35.000 en leidt tot een financieel voordeel op dit thema.

Kansen en risico's

Bels Lijntje

Het project Bels Lijntje, dat wordt uitgevoerd door de partners langs het traject, in Nederland en België, heeft op verschillende vlakken vertraging opgelopen. Voor het 'Design & Construct' wordt dit najaar een besluit genomen. Voor de uitvoering van dit besluit verwachten we dat de kosten door prijsontwikkelingen € 10.000 hoger uitvallen.

Financiële gevolgen

We herhalen hier in tabelvorm alle financiële mutaties van dit programma. Ook ziet u hier eventuele dekkingen uit reserves en voorzieningen. Onderaan ziet u wat het netto-effect is van de mutaties op dit programma.

3 Bedrijvigheid		2022	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 3.1 Bedrijvigheid</i>		35	
3.1.1	Advies- en onderzoek	35	I
Totaal Programma 3 Bedrijvigheid		35	

Mutatie reserves			
Geen mutaties			
Totaal mutatie reserves		0	

Totaal 3 Bedrijvigheid - na dekking		35	
--	--	-----------	--

Programma 4 Bestuur en organisatie

Thema 4.1 Bestuur

Beleidsafwijkingen

Niet van toepassing.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)				
<i>Thema 4.1 Bestuur</i>			-289	
4.1.1	Wachtgeld college		-262	I
4.1.2	Wet appa		-27	I

4.1.1 Wachtgeld college

In 2022 wijzigde na de verkiezingen de samenstelling van het college. Daardoor ontstonden nieuwe verplichtingen op basis van de wet Appa. Dat heeft financiële gevolgen. We storten eenmalig € 252.000 in de voorziening wachtgeld voormalig bestuurders, we storten eenmalig € 10.000 extra in de voorziening pensioenen (voormalig) bestuurders.

4.1.2 Wet appa

Op grond van de wet Appa zijn twee oud-wethouders gestart met een re-integratietraject. De begeleiding wordt verzorgd door twee externe bureaus en bedraagt € 27.000. We stellen het budget daarop bij.

Kansen en risico's

Niet van toepassing.

Thema 4.2 Dienstverlening

Beleidsafwijkingen

Klanttevredenheidsonderzoek

We voeren in 2022 geen klanttevredenheidsonderzoek uit. Het onderzoek naar het systeem dat we hiervoor, in GH0 verband willen inzetten, duurt langer dan verwacht. Voor de zorgvuldigheid bezoeken we een aantal gemeentes die al met één van beide applicaties werken die voorliggen. Het geraamde budget wordt ingezet om de luchtkwaliteit in het gemeentehuis te verbeteren. Uit onderzoek is de noodzaak hiervoor gebleken. Voor 2023 is er budget beschikbaar om het klanttevredenheidssysteem aan te schaffen.

Voorstellen voor bijsturen

Niet van toepassing.

Kansen en risico's

Niet van toepassing.

Financiële gevolgen

We herhalen hier in tabelvorm alle financiële mutaties van dit programma. Ook ziet u hier eventuele dekkingen uit reserves en voorzieningen. Onderaan ziet u wat het netto-effect is van de mutaties op dit programma.

4 Bestuur en organisatie		2022	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 4.1 Bestuur</i>		-289	
4.1.1	Wachtgeld college	-262	I
4.1.2	Wet appa	-27	I
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 4.2 Dienstverlening</i>		0	
	Geen mutaties		
Totaal 4 Bestuur en organisatie		-289	
Mutatie reserves			
	Geen mutaties		
Totaal mutatie reserves		0	
Totaal 4 Bestuur en organisatie - na dekking		-289	

Algemene dekkingsmiddelen en Overhead

Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen

Beleidsafwijkingen

Transparante verantwoording

Vanwege de hoge werkdruk door openstaande vacatures, arbeidsmarktkrapte en vele taken, ambities en opgaven staat de continuïteit van het primaire proces centraal. Doorontwikkeling op interne bedrijfsvoeringsprocessen, waaronder het streven naar meer transparante verantwoording in de P&C-cyclus, krijgt daardoor niet de aandacht en ruimte die het nodig heeft. Omdat de beoogde verbeteringen organisatiebrede implementatie vergen, biedt extra inzet van middelen voor bijvoorbeeld inhuur weinig soelaas. Dat betekent dat het tempo waarin resultaten ook voor de raad zichtbaar worden fors naar beneden moet worden bijgesteld.

In 2022 richt de doorontwikkeling zich vooral op (bewustwording van de noodzaak tot) het inzichtelijk maken van realistische, meerjarige beleidsplannen en hun financiële consequenties. Aan het versterken van aansluiting tussen beleid en financiën, de doorontwikkeling van betekenisvolle indicatoren of het trainen, coachen en begeleiden van onze medewerkers komen we nauwelijks toe.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen			3.853
5.1.1	Algemene uitkering	3.218	
5.1.2	Uitvoeren gemeentelijke belastingen	150	
5.1.3	Vrijval verplichtingen	135	
5.1.4	Onderuitputting kapitaallasten	215	
5.1.5	Vrijval stelpost	124	
5.1.6	Inzet stelpost inflatie	86	
5.1.7	Décharge taakstelling bedrijfsvoering/formatie	-75	

5.1.1 Algemene uitkering

In de Mei- en Septembercirculaire 2022 is een hogere algemene uitkering van € 3.218.000 ontvangen. Hiervan is € 1.871.000 specifiek, dat wil zeggen geormerkt en dit bedrag is rechtstreeks op de programma's verwerkt. We moeten deze middelen inzetten ter dekking van de daarbij behorende uitgaven. Voor jeugdzorg hebben we ook een specifieke uitkering ontvangen ter grootte van € 269.000. Omdat op de jeugdzorg een voordeel wordt gerapporteerd binnen thema 1.3 Zorg en activering én daar geen extra uitgaven worden verwacht, verwerkten we deze niet als extra uitgave op het thema. Per saldo is een voordeel van € 1.347.000 (€ 3.218.000 minus € 1.871.000) in deze burap verwerkt. Voor meer informatie over deze wijziging in de algemene uitkering verwijzen wij u naar de raadsinformatiebrief Meicirculaire van 5 juli 2022 en de raadsinformatiebrief Septembercirculaire van 18 oktober 2022.

5.1.2 Uitvoering gemeentelijke belastingen

In juni 2021 besloot het college om de uitvoering van gemeentelijke belastingen weer zelf uit te voeren. We constateerden een achterstand in de administratie en hebben eenmalige extra kosten gemaakt

om deze weg te werken. Inmiddels zien we dat de opbrengsten hoger zijn dan begroot en laten deze een voordeel van € 150.000 zien.

5.1.3 Vrijval verplichtingen 2021

Aan het eind van enig boekjaar wordt in 'verplichtingen' vastgelegd voor welke bedragen we nog facturen verwachten die samenhangen met werkzaamheden, producten of diensten die in dat boekjaar zijn verricht of geleverd. Eind vorig jaar is daartoe een inschatting gemaakt voor 2021. Die inschatting bleek te ruim, waardoor de daarvoor gereserveerde bedragen nu vrijvallen. In burap 1 meldden we al een voordeel van € 98.000. Bij het opmaken van deze burap constateerden we een aanvullend voordeel van ongeveer € 135.000, waarvan € 41.000 teruggaat naar de reserve Sociaal Domein vanwege de relatie met het Maatpact.

5.1.4 Onderuitputting kapitaallasten

De uitvoering van de werkzaamheden, met name bij infra, blijft achter op de planning en de begroting. Dit heeft tot gevolg dat de kapitaallasten (rente en afschrijving van investeringen) in 2022 lager zijn dan begroot. We schatten dit bedrag in op ongeveer € 215.000 (afschrijving € 190.000 en rente € 25.000). We verwerken dit in deze burap als een incidenteel voordeel.

5.1.5 Vrijval stelpost

We voldoen aan de wetgeving vanuit de Wet open overheid (Woo) en de beschikbare middelen vanuit het Rijk zijn voor ons leidend voor de aanpak. In 2022 zijn de beschikbaar gestelde middelen niet nodig, € 124.000 valt vrij in het resultaat van deze burap.

5.1.6 Inzet stelpost inflatie

In de begroting 2022 is een stelpost opgenomen voor prijsontwikkelingen. In programma 2 zien we een budgettair nadelig effect door prijsstijgingen, de stelpost zetten we in om dit nadeel, zijnde € 86.000, te compenseren.

5.1.7 Decharge taakstelling bedrijfsvoering

Bij de begrotingsbehandeling van boekjaar 2020 heeft de gemeenteraad een taakstellende bezuiniging op de bedrijfsvoering/terugdringen formatie opgelegd. Hetzelfde is gebeurd bij de begrotingsbehandeling van boekjaar 2022. Beide bezuinigingen zijn destijds ingegeven door financiële noodzaak; zonder koppeling tussen beleid en formatie en een plan op inhoud. Deze bezuinigingsopgaven staan haaks op de noodzaak tot uitbreiding van de formatiebudgetten en zijn daarom niet verder realiseerbaar. We realiseerden eerder al een deel van deze taakstelling voor een bedrag van € 150.000 structureel. Voor het voor 2022 resterende bedrag van € 75.000 vragen we décharge vanwege het feit dat de taakstelling niet langer verenigbaar is met de extra formatiebehoefte. In de begroting 2023 is het déchargeverzoek voor de jaren 2023 e.v. al gedaan en verwerkt, vooruitlopend op besluitvorming daarover door de raad.

Kansen en risico's

Niet van toepassing.

Thema 5.2 Overhead

Beleidsafwijkingen

Risicobeheersing en frauderisico

Binnen concerncontrol ligt de focus momenteel bij ondersteuning en begeleiding in het tot stand brengen van en bestuurlijk adviseren op de Planning & Control-producties. Dit is noodzakelijk vanwege niet in te vullen noch in te huren vacatures binnen het team Financiën, gecombineerd met de in gang gezette beweging om rollen en verantwoordelijkheden in het P&C proces elders in de organisatie te beleggen. Daarnaast is een aanbestedingstraject voor de accountantsdienst doorlopen in GH0-verband. Gevolg is dat de beoogde beleidsactualisaties op risicobeheersing -inclusief de borging ervan in de organisatie- evenals de invulling van de frauderisico-analyse in 2022 niet kunnen worden opgepakt. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is uitgesteld naar 2023, het voorbereidingstraject dat we samen met Hilvarenbeek daarin doorlopen is daarop afgestemd.

Informatiemanagement

Vanwege de huidige situatie op de arbeidsmarkt zijn nog niet alle vacatures gevuld. Dat leidt tot vertraging bij de invoering van datagedreven werken.

Voorstellen voor bijsturen

Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 5.2 Overhead</i>		3	
5.2.1	Communicatie	25	I
5.2.2	Personele ontwikkelingen	-22	I

5.2.1 Communicatie

Omdat de gemeentepagina minder wordt gebruikt dan verwacht en er minder communicatiemiddelen zijn gemaakt schatten we de uitvoeringskosten voor communicatie lager in dan begroot. Er valt daardoor € 25.000 vrij.

5.2.2 Personele ontwikkelingen

De organisatie staat onder druk door uitstroom van collega's en het lastig of niet kunnen invullen van vacatures. Investeren in duurzame inzetbaarheid en versterking van de organisatie is noodzakelijk. De werkdruk neemt toe en het (langdurige) verzuim is groot. De krappe bezetting en de belastbaarheid zijn niet in evenwicht. Om uitval van medewerkers te voorkomen en inzetbaarheid te bevorderen, zetten we regelmatig (preventieve) begeleidingstrajecten in. De verwachte extra kosten bedragen € 22.000.

Kansen en risico's

Archivering

De schenking van het historisch bedrijfsarchief door Van Puijenbroek is vertraagd. Het archief heeft onder meer - op kosten van schenker - desinfectie moeten ondergaan. Daarnaast vindt een extra selectie van het materiaal plaats om de opslagkosten zo laag mogelijk te houden. Wij verwachten een advies met het oog op de budgettaire consequenties van het aanvaarden van dit archief in het laatste kwartaal van 2022. Die consequenties zullen vooral de jaren vanaf 2023 betreffen.

Werkhervatting gedeeltelijk arbeidsgeschikten (WGA)

De gemeente Goirle is eigenrisicodrager voor de WGA. Dat betekent dat de kosten voor een lopend traject Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsongeschikten (WGA) voor onze rekening zijn. Voor een ex-medewerker loopt een aanvraag voor een IVA-uitkering. Als gevolg van achterstanden bij het UWV, worden herbeoordelingen niet of nauwelijks gedaan. Het is niet zeker of we hiervoor een IVA-uitkering ontvangen.

Financiële gevolgen

We herhalen hier in tabelvorm alle financiële mutaties van dit programma. Ook ziet u hier eventuele dekkingen uit reserves en voorzieningen. Onderaan ziet u wat het netto-effect is van de mutaties op dit programma.

5 Algemene dekkingsmiddelen en Overhead		2022	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 5.1 Algemene dekkingsmiddelen</i>		<i>3.853</i>	
5.1.1	Algemene uitkering	3.218	
5.1.2	Uitvoeren gemeentelijke belastingen	150	
5.1.3	Vrijval verplichtingen	135	
5.1.4	Onderuitputting kapitaallasten	215	
5.1.5	Vrijval stelpost	124	
5.1.6	Inzet stelpost inflatie	86	
5.1.7	Niet realiseren taakstelling bedrijfsvoering/formatie	-75	
Financiële mutaties (bedragen x € 1.000)			
<i>Thema 5.2 Overhead</i>		<i>3</i>	
5.2.1	Communicatie	25	
5.2.2	Personele ontwikkelingen	-22	
Totaal Alg. DM en Overhead		3.856	
Mutatie reserves			
5.1.3	Reserve sociaal domein: Afronden project maatpact	-41	
Totaal mutatie reserves		-41	
Totaal Alg. DM en Overhead - na dekking		3.815	

Financiële positie

Financiële consequenties 2e Bestuursrapportage 2022

Conform art. 5 lid 4 van de Financiële verordening gemeente Goirle doet het college, bij de behandeling van de tussentijdse rapportages, voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.

In de programma's las u welke beleidsafwijkingen, kansen en risico's we signaleerden en deden we een aantal concrete voorstellen voor bijstelling van de begrote baten en lasten per thema. In onderstaande tabel presenteren we de samenvatting per programma van alle voorstellen voor wijziging van de geautoriseerde baten en lasten die we met deze bestuursrapportage aan uw raad voorleggen.

Programma (bedragen x €1.000)	1 Inwoner	2 Leef- omgeving	3 Bedrijvig- heid	4 Bestuur en organisati e	5 Alg DM Overhea d	Totaal
Totaal mutaties	-410	-784	35	-289	3.856	2.408
Totaal mutaties reserves	183	0	0	0	-41	142
Totaal mutaties - na dekking	-227	-784	35	-289	3.815	2.550

Het saldo van alle bijstellingsvoorstellen met financiële consequenties is € 2.408.000 voordelig, vóór mutatie van de reserves. We onttrekken een bedrag van € 142.000 uit de reserves. Hiermee komt het exploitatiesaldo na mutatie reserves uit op € 2.550.000. Het voordeel is met name veroorzaakte door de miljoenen die het rijk in de Mei- en Septembercirculaire beschikbaar stelt, zie programma 5. Daarnaast draagt het voordeel op de jeugdzorg ook bij aan het voordelig saldo. In programma 2 en programma 4 is een tekort op de budgetten zichtbaar, dit beïnvloedt het saldo nadelig. Voor een specificatie verwijzen wij u naar de programma's. Na vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2022 wijzigt het begrotingsaldo in € 3.692.193. In onderstaande tabel laten wij de belangrijkste ontwikkelingen van het saldo zien.

Ontwikkeling exploitatieresultaat (bedragen x € 1.000)		2022
Saldo burap 2022-1		1.142
Ontwikkelingen burap 2022-2		
<i>Algemene uitkering</i>	1.347	
<i>Onderuitputting kapitaallasten</i>	215	
<i>Uitvoeren gemeentelijke belastingen</i>	150	
<i>Vrijval diverse posten</i>	259	
<i>Jeugdzorg</i>	1.200	
<i>Diversen</i>	12	
<i>Technische correctie taakstelling</i>	-775	
<i>Mutatie reserve</i>	142	
Mutaties burap 2022-2		2.550
Totaal saldo burap 2022-2		3.692

Bezuinigingen

Met het vaststellen van een dekkingsplan bij de begroting 2020 en 2021 heeft uw raad een omvangrijk pakket aan bezuinigingsmaatregelen vastgesteld. In 2021 heeft uw raad voor een groot aantal van die bezuinigingen décharge verleend.

Hieronder treft u de actuele stand van zaken van het nog resterende pakket aan bezuinigingsmaatregelen. Voor de posten die als meerjarig gerealiseerd kunnen worden beschouwd verzoekt het college om décharge. Over die posten zal in toekomstige P&C producties dan ook niet meer worden gerapporteerd.

Stand van zaken nog te realiseren bezuinigingen per 1 september 2022							
Progr.	Onderwerp	2022	2023	2024	2025	Realisatie	Toelichting in Burap II 2022
1	Kostenbeheersing door sturing Sociaal domein (LOT=Lokaal Opgave Team)	€ 775.000	€ 775.000	€ 775.000	€ 775.000	Décharge verzoek vanwege realisatie.	In 2022 zijn we op dezelfde manier verder gegaan, net als in 2021, de taakstelling te realiseren. De tweede prognose jeugdzorg laat net als in 2021 een voordeel zien. Het is niet met zekerheid te stellen dat het voordeel volledig is ontstaan door de ingevoerde beheersmaatregelen, want vanaf 2022 is het woonplaatsbeginsel veranderd. Het woonplaatsbeginsel is een hulpmiddel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor de jeugdhulp aan een jeugdige. Vanaf 2022 ligt de verantwoordelijkheid bij de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Het geprognostiseerde voordeel op de jeugdzorg is in mindering gebracht op de taakstelling 2022. De taakstelling is structureel behaald door m.n. door een daling in de jeugdzorg en de persoonsgebonden budgetten is de taakstelling structuur. In de raadsinformatiebrief van 18 oktober 2022 vindt u een nadere toelichting waarom de kosten op jeugdzorg dalen.
2	Opbrengsten windmolens en zonneparken	PM	PM	PM	PM	Décharge verzoek wegens niet realiseerbaar	'Wind' pakken we regionaal op door deel te nemen aan het publiek ontwikkelbedrijf waar de eerste jaren nog geen sprake zal zijn van winst. Voor 'zon' ontwikkelen we tot 2023 niets en tot 2025 bestaat geen ruimte voor aansluiting van nieuwe zonneparken op het net. Binnen deze bestuursperiode zijn geen aanvullende inkomsten te genereren.
5	Verminderen bedrijfsvoeringskosten: verhogen efficiency en terugdringen formatie	€ 225.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000	Décharge verzoek wegens deels gerealiseerd, deels niet realiseerbaar	Bij de raadsbehandeling van de begroting 2020 en de begroting 2022 heeft de gemeenteraad een taakstellende bezuiniging op de bedrijfsvoering/formatie opgelegd. Beide taakstellingen waren ingegeven door financiële noodzaak en waren niet gekoppeld aan de beleidsdoelstellingen en ambities. Vandaag de dag staan deze bezuinigingsopgaven echter haaks op de noodzaak tot verruiming van de formatie en zijn deze daarmee niet verenigbaar of realiseerbaar. In lijn met de voorstellen bij de begroting 2023 stellen we voor 2022 voor décharge te verlenen wegens gedeeltelijke realisatie voor een bedrag van € 150.000 (structureel) en wegens niet realiseerbaar voor een bedrag van € 75.000. Daarbij hoort de aanvulling dat het blijvend streven naar efficiencyverbetering in onze werkprocessen uitsluitend mogelijk is indien de formatie op orde is.
5	Extra taakstelling bezuiniging personeel		€ 75.000	€ 150.000	€ 225.000	Décharge verzoek bij Begroting 2023	Deze taakstelling heeft geen effect op 2022. Bij de begroting 2023 is hiervoor een déchargeverzoek gedaan.
	Totaal	€ 1.000.000	€ 1.150.000	€ 1.225.000	€ 1.300.000		
	Waarvan gerealiseerd:						
	programma 1	€ 775.000	€ 775.000	€ 775.000	€ 775.000		
	programma 5	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000		
	Nadelig effect exploitatie	€ 75.000	€ 225.000	€ 300.000	€ 375.000		